

УДК 336.71:338.242

С. В. Фімар,

к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки, фінансів, обліку, математичних та інформаційних дисциплін, Черкаська філія ПВНЗ "Європейський університет"
 ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0432-2587>

О. П. Гнатюк,

к. е. н., доцент кафедри економіки, фінансів, обліку, математичних та інформаційних дисциплін, Черкаська філія ПВНЗ "Європейський університет"
 ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-4776-7399>

А. В. Польова,

старший викладач кафедри менеджменту та соціально-гуманітарних дисциплін, Черкаська філія ПВНЗ "Європейський університет"
 ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-4783-8897>

DOI: 10.32702/2306-6814.2025.11.139

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ БАНКІВСЬКОГО НАГЛЯДУ В КОНТЕКСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

S. Fimyar,

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Economics, Finance, Accounting, Mathematics and Information Disciplines, Cherkasy branch of Private Higher Educational Establishment "European University"

O. Hnatiuk,

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Economics, Finance, Accounting, Mathematics and Information Disciplines, Cherkasy branch of Private Higher Educational Establishment "European University"

A. Polyova,

Senior Lecturer, Department of Management and Social and Humanities, Cherkasy branch of Private Higher Educational Establishment "European University"

IMPROVING THE ORGANIZATION OF BANKING SUPERVISION IN THE CONTEXT OF STATE REGULATION

У статті проаналізовано ключові аспекти державного регулювання банківської діяльності в Україні та визначено провідну роль Національного банку України у процесах забезпечення фінансової стабільності держави.

З'ясовано, що стратегічною метою розвитку банківського сектору України є формування стабільної, прозорої та конкурентоспроможної банківської системи, яка б сприяла сталому економічному зростанню, гарантувала фінансову безпеку країни та забезпечувала інтеграцію України у глобальний економічний простір без загрози національним інтересам.

Встановлено, що на ефективність розвитку банківської системи суттєво впливають чинники, які виходять за межі власне фінансового сектору. Серед них — уповільнені темпи реформування реального сектору економіки, недостатньо прозорий фінансовий стан підприємств, слабкий розвиток ринків капіталу, землі та нерухомості, а також недостатній рівень захисту прав кредиторів і вкладників.

Крім того, існують внутрішні проблеми, властиві самій банківській системі. До найважливіших з них належать: низький рівень капіталізації банків, що обмежує їх можливість забезпечувати економіку необхідними ресурсами; невисока якість і неконкурентоспроможність банківських послуг; недосконалість систем корпоративного управління у банках та низький рівень управління фінансовими ризиками.

Особливу увагу приділено необхідності вдосконалення системи банківського нагляду через впровадження підходів до оцінювання операційних ризиків. Ефективний нагляд у банківській сфері у поєднанні з продуманою макроекономічною політикою має стати важливим інструментом забезпечення фінансової стабільності в національному масштабі.

The article explores the fundamental aspects of state regulation of banking activities in Ukraine and emphasizes the crucial role of the National Bank of Ukraine in ensuring the financial stability of the country. It has been established that the strategic goal of developing the Ukrainian banking sector is to build a stable, transparent, and competitive banking system. Such a system should foster long-term economic growth, guarantee the financial security of the state, and enable integration into the global economic space without threatening national interests.

The research reveals that many obstacles to the effective development of the banking sector lie outside its direct influence. Among the most pressing external challenges are the slow pace of structural reforms in the real economy, the insufficient transparency and financial instability of a large number of enterprises, the underdevelopment of capital, land, and real estate markets, and the inadequate protection of creditors' and depositors' rights.

Furthermore, internal challenges within the banking system continue to hinder its progress. These include the low level of capitalization, which limits the ability of banks to meet the economy's needs for financial resources in terms of volume, cost, and duration. Other critical issues are the insufficient quality and competitiveness of banking services, non-compliance of corporate governance practices with international standards, and underdeveloped risk management mechanisms.

The study underscores that overcoming domestic challenges related to the effective management of financial resources can become a real driver for Ukraine's deeper integration into the global financial markets and for its transformation into a fully-fledged and equal partner among developed economies.

Particular attention is given to the need for improving banking supervision based on risk assessment approaches. Implementing these tools will make it possible to assess operational risks more accurately and ensure the resilience of banking institutions. Ultimately, effective banking supervision combined with a sound macroeconomic policy should become the key instrument for maintaining financial stability in every country, especially in emerging economies such as Ukraine.

Ключові слова: державне регулювання банківської ліквідності, державний контроль банківських ризиків, комплексна оцінка операційних ризиків.

Key words: government control of bank liquidity, state control of bank risks, complex estimation of operating risks.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

У світовій практиці розвиток банківської системи зазвичай передував створенню системи регулювання та нагляду. В Україні ці процеси формуються одночасно, що, безумовно, створює додаткові труднощі та виклики для ефективного функціонування банківського сектору. Водночас така ситуація відкриває для України певні можливості: держава має шанс уникнути типових помилок, спираючись на вже набутий міжнародний досвід у сфері банківського регулювання та нагляду, адаптуючи його до національних умов.

Наявність ефективної системи банківського нагляду та регулювання є вкрай важливою для ринкової еко-

номії, однак вона не заперечує ролі саморегулювання банків через внутрішні механізми управління та дії ринку. Обидві форми — як державне регулювання, так і ринкове саморегулювання — мають бути взаємодоповнюючими, створюючи гармонійну систему забезпечення стабільності фінансового сектору. При цьому банки повинні функціонувати на основі принципів комерційної доцільності, фінансової стабільності та відповідальності.

Органи, що здійснюють банківське регулювання та нагляд, повинні дотримуватися принципів розумної стриманості та зваженого підходу. Їхні дії мають бути спрямовані не на обмеження свободи підприємництва банків, а на забезпечення стабільності банківської системи в цілому. Надмірні або необґрунтовані вимоги з боку регуляторів можуть не лише послабити фінансову стійкість

банків, але й знизити ефективність їхньої участі в економічному зростанні.

АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Аналіз сучасного стану функціонування та напрямів подальшого розвитку національної банківської системи, а також дослідження ролі Національного банку України у забезпеченні ефективного державного регулювання, зокрема щодо організації якісного банківського нагляду та контролю, стали предметом глибокої наукової зацікавленості з боку як вітчизняних науковців, так і практиків. Вагомий внесок у вивчення цих питань зробили такі фахівці, як С. В. Науменкова, Н. М. Рогова, Н. В. Внукова, В. В. Глущенко, В. І. Наumenко, П. М. Сениш, Д. М. Гладких, В. І. Міщенко, О. І. Целуйко [5]. До кола сучасних дослідників, які продовжують наукове осмислення проблем розвитку банківської системи, удосконалення інструментів грошово-кредитної політики, а також посилення ролі Національного банку як регулятора, належать О. В. Д'яконова, Т. М. Гайдай, А. В. Пономаренко, І. Ю. Колесник, О. П. Данилюк, О. І. Барановський, Л. Л. Тарангул, В. В. Волкова та інші. Їхні праці становлять цінну теоретико-методологічну базу для подальших досліджень у сфері забезпечення фінансової стабільності та інтеграції України у світовий фінансовий простір.

ФОРМУВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

В умовах ринкової економіки банки мають надзвичайно великі можливості впливати на економічні процеси як позитивно, так і негативно, що зумовлює необхідність регламентації їхньої діяльності. Дослідження ролі банків у ринковій економіці дає можливість з'ясувати причини, які примушують державу взяти на себе функцію банківського регулювання та нагляду.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Однією з ключових складових державної економічної політики виступає грошово-кредитне регулювання, яке виконує стратегічну функцію в забезпеченні макроекономічної стабільності. Його основними завданнями є здійснення впливу через ринок позичкового капіталу на загальний вектор економічного розвитку, стабілізація грошового обігу, стримування інфляційних процесів, оперативне регулювання економічної кон'юнктури, а також забезпечення збалансованості платіжного балансу держави.

Серед інструментів, які використовуються у сфері монетарної політики, найбільш результативними визнаються прямі методи державного втручання у грошово-кредитну сферу. До них належать: коригування нормативів обов'язкових резервів, зміна офіційної облікової ставки (ставки рефінансування), адміністративне регулювання процентних ставок за депозитами та кредитами комерційних банків, запровадження обмежень щодо обсягів кредитування, а також встановлення лімітів на відкрити валютну позицію.

Однак із розвитком ринкових засад в економіці все більшої актуальності набуває використання непрямих методів грошово-кредитного регулювання. До таких

належать операції на відкритому ринку цінних паперів, а також політика монетарного таргетування, що розглядається як один із провідних інструментів стратегічного програмування динаміки економічного зростання.

Ефективність реалізації заходів, спрямованих на досягнення фінансово-економічної рівноваги, значною мірою залежить від інституційного статусу Національного банку України. Як незалежний регулятор, НБУ виконує функції загальнодержавного масштабу, забезпечуючи захист національної грошової одиниці, формування надійної фінансової системи та впровадження зваженої монетарної політики [5, с. 262].

Зміст регуляторної діяльності Національного банку України полягає у впливі на діяльність банківських та інших фінансово-кредитних інституцій у межах наданих повноважень. Метою такого впливу є забезпечення стабільності грошової одиниці, підтримання сталості банківської системи та контроль за рівнем інфляції. Досягнення зазначених цілей вимагає системного аналізу банківських ризиків, наявних ресурсів для їх покриття, а також визначення достатності капіталу для формування збалансованої системи управління ризиками.

Особливо важливу роль у механізмах регуляторного впливу відіграє банківський нагляд, що здійснюється Національним банком України. Його ключовою метою є підтримка ліквідності банківських установ, мінімізація операційних та кредитних ризиків, захист інтересів вкладників, а також посилення довіри громадськості до банківської системи та національної валюти.

У широкому розумінні банківський нагляд являє собою комплексну систему державного контролю, за допомогою якої забезпечується стабільність функціонування фінансової системи країни. Моніторинг і контроль з боку НБУ охоплює всі етапи життєвого циклу банківських установ: їх створення, щоденну діяльність, процедури реорганізації та ліквідації. Це дозволяє своєчасно виявляти потенційні загрози та сприяти формуванню стабільного, надійного й конкурентоспроможного банківського сектору в Україні.

Перший — глобальний напрям — передбачає забезпечення стабільного функціонування банківського сектору як базового чинника ефективного економічного зростання в Україні. Системна стабільність банків є передумовою для макрофінансової безпеки, інвестиційної привабливості країни та формування довіри до її фінансової системи з боку внутрішніх і зовнішніх суб'єктів.

Другий — локальний напрям — зорієнтований на захист прав і законних інтересів вкладників, які часто не володіють належною інформацією для самостійного оцінювання фінансового стану банківських установ. Таким чином, наглядові функції держави виконують роль гаранта безпеки фінансових заощаджень населення та забезпечують прозорість банківської діяльності.

Третій — потенційний напрям — пов'язаний із забезпеченням справедливої конкуренції між банками, зокрема через рівномірний розподіл кредитних ресурсів. Це сприяє протидії утворенню монополій серед окремих суб'єктів господарювання, створює передумови для розширення доступу до фінансування для малого й середнього бізнесу, що є ключовим чинником сталого економічного зростання [1, с. 27].

Загальна мета банківського регулювання та нагляду полягає у збереженні безпеки та фінансової стійкості банківської системи, а також у гарантуванні захисту інтересів як вкладників, так і кредиторів.

Одними з найважливіших передумов формування ефективної системи банківського нагляду є особливості державного устрою, структура владних інституцій, а також принципи розподілу повноважень у реалізації економічної політики. Ці аспекти ґрунтуються на положеннях Конституції України, згідно з якою головною функцією Національного банку України є забезпечення стабільності національної грошової одиниці. Виконуючи це завдання, НБУ водночас сприяє підтриманню стабільності банківської системи та, в межах наданих повноважень, — забезпеченню стабільності цінового середовища.

У зв'язку з цим Національний банк України наділений широкими регуляторними функціями, що дозволяють здійснювати ефективний банківський нагляд. Основною ціллю цього нагляду є не лише контроль за фінансовим станом банківських установ, а й формування довіри суспільства до фінансової системи загалом, що, у свою чергу, підвищує стійкість економіки в цілому.

Для забезпечення ефективного механізму мобілізації та розподілу фінансових ресурсів в економіці України доцільно передбачити раціональне співвідношення між універсалізацією та спеціалізацією банківської діяльності. Це передбачає необхідність чіткого визначення переліку банківських операцій та ознак, які характеризують діяльність банку як фінансової інституції.

У контексті глобалізаційних змін, що охоплюють світові фінансові ринки, відбувається активна універсалізація фінансових послуг. Це вимагає гармонізації регулювання за єдиними правилами у всіх сферах фінансової діяльності. Проте сучасний стан розвитку української банківської системи не дає підстав вважати за доцільне створення єдиного регуляторного органу фінансового сектору вже сьогодні. Існує низка аргументів, які підтверджують передчасність таких реформ [4, с. 88]:

1. Незавершена трансформація банківської системи України. На сьогодні актуальними залишаються завдання щодо підвищення рівня капіталізації банків, розширення ресурсної бази відповідно до потреб національної економіки, впровадження принципів корпоративного управління, зокрема прорості банківської діяльності. Передача функцій нагляду новому органу може нівелювати досягнення в цих напрямках.

2. Асиметричний розвиток різних сегментів фінансової системи. Основна маса фінансових ресурсів сьогодні акумулюється в банківському секторі, тоді як фондовий ринок ще не виконує істотної функції в економіці, а пенсійна реформа перебуває на початковій стадії. Для створення єдиного регулятора необхідне досягнення належного рівня розвитку всіх сегментів фінансового ринку.

3. Технічна та кадрова перевага Національного банку України. Саме НБУ має необхідну інфраструктуру, сучасні інформаційні технології, що забезпечують щоденний контроль за діяльністю банків, а також квалі-

фікований персонал для ефективного здійснення банківського нагляду.

З огляду на зазначене, питання створення єдиного регулятора фінансового сектору, який би об'єднав функції Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг та відповідних підрозділів НБУ, потребує додаткового дослідження та широкого суспільного обговорення.

Крім того, відокремлення банківського нагляду від функціоналу НБУ може мати негативні наслідки для реалізації монетарної політики, що, своєю чергою, знижує здатність Національного банку ефективно виконувати своє конституційне завдання — забезпечення стабільності національної валюти. Грошово-кредитна політика реалізується через комплекс монетарних інструментів, які безпосередньо впливають на активні й пасивні операції банків. Вилучення банківського нагляду з юрисдикції НБУ може ускладнити взаємодію між регуляторними та монетарними функціями, підвищити ризики в управлінні грошовими потоками та знизити оперативність прийняття рішень у кризових ситуаціях.

Основним принципом удосконалення системи регулювання банківської діяльності та банківського нагляду є впровадження стратегії активної участі банківського нагляду, який зосереджується на ранньому виявленні потенційних проблем у діяльності банків на перших етапах їх виникнення. Це дозволяє Національному банку України своєчасно реагувати на такі проблеми з метою їх ефективного попередження або мінімізації негативних наслідків, що можуть вплинути на стабільність економіки в цілому. Планується подальше запровадження міжнародних стандартів і передового досвіду, з урахуванням специфіки організації та функціонування українського ринку банківських послуг. Для наближення банківської системи України до світових норм і підвищення рівня безпеки банківської діяльності Національний банк України продовжує активно впроваджувати ключові рекомендації та документи, розроблені Базельським Комітетом з банківського нагляду.

Важливо зазначити, що у світовій практиці управління кредитним ризиком визнається як одна з ключових проблем, що має значення для держави в цілому. Саме тому органи, що здійснюють банківський нагляд і регулювання, зобов'язують банки формувати спеціальні резерви для покриття потенційних збитків за наданими кредитами. Розмір таких резервів безпосередньо залежить від загальної суми виданих позик, а також від рівня ризику, який вони несуть. Завдяки широкій депозитній базі, комерційні банки зазвичай мають значний дисбаланс між залученими коштами та власним капіталом, де залучені кошти суттєво перевищують обсяг капіталу. Для того, щоб ефективно покривати ризики, рівень капіталу банку має підтримуватися на нормативному рівні, встановленому законодавством.

Комерційні банки здебільшого отримують значну частину своїх доходів за рахунок мобілізації короткострокових вкладів із порівняно низькою відсотковою ставкою, які потім вони спрямовують на кредитування або інвестування в довгострокові активи під більш високий відсоток. Однак ця природна для банківська діяльність — невідповідність строків ліквідності активів

і пасивів — створює потенційну небезпеку для їх фінансової стабільності. Саме тому банки змушені підтримувати високий рівень ліквідних активів — приблизно 20-25% від загальної суми активів — для забезпечення задоволення постійних потреб клієнтів у готівкових коштах та безперебійних розрахунках.

Одним із найважливіших питань для підвищення ефективності роботи комерційних банків у ринкових умовах є забезпечення належного рівня ліквідності банку, а також оцінка і підтримка кредитоспроможності його клієнтів. У банківській практиці ліквідність визначають як здатність банку вчасно та безперервно виконувати свої фінансові зобов'язання перед клієнтами та контрагентами. Таким чином, ліквідність банку означає мобільність його активів, які можуть бути швидко перетворені в готівку для своєчасного виконання поточних зобов'язань, включно з оплатою рахунків, видачею готівки, переказом коштів на рахунки інших організацій, а також наданням кредитів, гарантій чи інвестицій в цінні папери.

Загалом, управління ліквідністю в банках здійснюється двома основними шляхами: через акумуляцію ліквідних коштів у вигляді готівки та інших ліквідних активів або через їх залучення на грошовому ринку, що дозволяє швидко реагувати на зміну потреб у ліквідності [3, с. 830].

Для підтримки стабільності загальної ліквідності банківської системи центральний банк України виконує роль "кредитора останньої інстанції", надаючи комерційним банкам необхідні готівкові кошти для задоволення їхніх потреб. Ця функція гарантує, що тимчасові проблеми з ліквідністю не призведуть до банкрутства банків, оскільки без такої підтримки проблеми з ліквідністю можуть швидко трансформуватися у проблеми платоспроможності. Варто зазначити, що примусова швидка ліквідація довгострокових активів банку, щоб покрити дефіцит готівки, зазвичай призводить до значних втрат капіталу.

У більшості економічно розвинених країн державне регулювання ліквідності банківської системи здійснюється через встановлення нормативів та коефіцієнтів, які регламентують співвідношення між активами та пасивами за строками і рівнем їх ліквідності. Порівняльний аналіз показує, що діючий в Україні механізм нормативного регулювання ліквідності банків на мікрорівні є достатньо ефективним, гнучким і відповідає основним цілям державного регулювання банківської діяльності.

Крім того, державне регулювання ліквідності, підтримка власного капіталу банків, системи страхування депозитів та централізоване збирання і розповсюдження інформації про банківські ризики не є окремими альтернативними заходами, а навпаки — це взаємопов'язані і взаємодоповнюючі складові, які разом забезпечують підвищення надійності банківського сектору. Враховуючи це, в Україні доцільно впроваджувати досвід провідних економік світу щодо раціонального поєднання різних методів державного регулювання банківських ризиків для забезпечення стабільного розвитку банківської системи.

Державний контроль за банківськими ризиками є одним із ключових чинників, що забезпечують стабіль-

ну, надійну та прибуткову діяльність банківського сектору як у короткостроковій, так і в середньостроковій перспективі. Крім того, він сприяє підтримці високого рівня суспільної довіри до банківської системи загалом, що є надзвичайно важливим для функціонування фінансового ринку та економіки країни в цілому.

Основні форми державного регулювання банківських ризиків включають як кількісні, так і якісні методи контролю за капіталом банків, реалізацію державних програм страхування вкладів, а також централізоване збирання, обробку і розповсюдження інформації, що стосується різних видів банківських ризиків [2, с. 9]. Ці заходи спрямовані на підвищення прозорості банківської діяльності та своєчасне виявлення потенційних загроз стабільності банківської системи.

У багатьох розвинених країнах для покращення функціонування банківської системи та зміцнення довіри між комерційними банками створюються спеціалізовані централізовані служби з управління банківськими ризиками. Вони надають банкам можливість спільного користування інформаційними базами даних, доступ до яких забезпечується через сучасні телекомунікаційні та комп'ютерні технології. Наприклад, у таких країнах, як Нідерланди, Японія, Швейцарія та Німеччина, відповідні функції з контролю і нагляду за банківськими ризиками офіційно делеговані центральним банкам на законодавчому рівні. Це підвищує ефективність державного регулювання, знижує ймовірність фінансових криз та сприяє стабільності банківського сектору.

Найпоширенішою та традиційною формою державного контролю за банківськими ризиками залишається кількісне та якісне регулювання капіталу банків. Основними завданнями такого регулювання є не лише підтримка суспільної довіри до банківської системи, а й зменшення потенційних витрат держави, пов'язаних зі страхуванням депозитів і можливим порятунком банків у разі їх проблем.

Варто окремо зазначити, що страхування депозитів є також важливою складовою системи державного регулювання ризиків банківських операцій. На сьогодні в Україні страхування депозитів існує переважно у непрямій формі — через вимоги до формування мінімальних резервів банками. Проте одним із недоліків такої системи є те, що вона може знизити рівень пильності та відповідальності вкладників щодо оцінки надійності банків, що створює ризик зловживо з боку деяких фінансових установ. Через це, особливо на сучасному етапі розвитку української банківської системи, актуальним є створення та впровадження системи приватних інформаційних агентств, які спеціалізуюватимуться на оцінці кредитоспроможності та надійності банків. Такий крок сприятиме підвищенню якості банківського ринку, розширенню доступу до достовірної інформації для вкладників і інвесторів, а також підвищенню загальної прозорості та конкурентоспроможності банківської системи.

Операційний ризик відрізняється від інших видів ризиків — кредитного та ринкового — тим, що оцінити майбутні потреби в капіталі за операційним ризиком набагато складніше. Банки мають змогу більш точно прогнозувати необхідний капітал для покриття кредитних та ринкових ризиків, що дозволяє їм своєчасно за-

безпечувати дотримання мінімальних нормативів адекватності капіталу. У випадку операційного ризику через його специфіку таке прогнозування є менш передбачуваним, що створює додаткові виклики для ефективного управління капіталом і підтримання стабільності банківської діяльності.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Державний контроль за банківськими ризиками є надзвичайно важливим чинником, який визначає стабільну та прибуткову роботу банківського сектору у коротко- та середньостроковій перспективі. Він сприяє підтримці високого рівня суспільної довіри до банківської системи, що є необхідною умовою для її ефективного функціонування та розвитку.

Для забезпечення ефективного регулювання банківських ризиків необхідно застосовувати комплексний підхід. Він включає як кількісне, так і якісне регулювання капіталу банків, запровадження систем державного страхування депозитів, а також централізоване збирання та поширення достовірної інформації щодо рівня ризиків у банківському секторі. Такий системний підхід дає змогу своєчасно і якісно реагувати на можливі загрози, мінімізуючи їхній негативний вплив на економіку.

Українська банківська система демонструє стабільне зростання основних показників, зокрема рівня прибутковості, що свідчить про наявність потенціалу для подальшого збільшення капіталу, необхідного для покриття операційного ризику. Проте, планування обсягу цього капіталу є складним завданням, оскільки рівень валового доходу банку залежить не лише від управлінських рішень керівництва, а й від конкурентної позиції банку на ринку.

Операційний ризик суттєво відрізняється від інших видів ризиків, таких як кредитний або ринковий, оскільки його складніше передбачити. Через це банки не завжди можуть точно оцінити свої майбутні потреби в капіталі для покриття операційних ризиків. Саме тому важливо підтримувати стабільний і достатній рівень капіталу, який враховує всі види ризиків, що виникають у банківській діяльності. Це дозволить зміцнити надійність банківської системи та підвищити її стійкість до можливих кризових явищ у майбутньому.

Література:

1. Волкова В.В. Тенденції розвитку банківського нагляду в Україні в умовах переходу до міжнародних стандартів. *European journal of economics and management*. 2018. Vol. 4. Is. 3. P. 26—35.
2. Лобова О., Москалюк М. Практика використання інструментів регулювання банківської діяльності в Україні. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 50. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-4>.
3. Пернарівський О.В., Пернарівська О.О. Методи оцінювання ризиків у банківській діяльності. *Східна Європа: Економіка, бізнес та управління*. 2018. Вип. 6 (17). С. 828—833.
4. Устинова І., Полторацька Ю. Міжнародні практики організації банківської системи як моделі для реформування банківського нагляду в Україні. *Наукові праці*

Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник "Повітряне і космічне право". 2017. № 1 (42). С. 86—91.

5. Целуйко О. І. Особливості державного регулювання банківської системи в умовах євроінтеграції. *Право та державне управління*. 2021. № 1. С. 262—270. DOI: <https://doi.org/10.32840/pdu.2021.1.39>.

References:

1. Volkova, V.V. (2018), "Trends in the development of banking supervision in Ukraine in the transition to international standards", *European journal of economics and management*, vol. 4, no. 3, pp. 26—35.
2. Lobova, O. and Moskalyuk, M. (2023). "The practice of using banking regulatory instruments in Ukraine", *Ekonomika ta suspil'stvo*, vol. 50. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-4>.
3. Pernarivs'kyj, O.V. and Pernarivs'ka, O.O. (2018), "Methods of risk assessment in banking", *Skhidna Yevropa: Ekonomika, biznes ta upravlinnia*, vol. 6 (17), pp. 828—833.
4. Ustinova, I. and Poltoratska, Yu. (2017). "International practices of the organization of the banking system as a model for reforming banking supervision in Ukraine", *Scientific works of the National Aviation University. Series: Legal Bulletin "Air and Space Law"*, vol. 1 (42), pp. 86—91.
5. Tseluyko, O.I. (2021). Peculiarities of state regulation of the banking system in the conditions of European integration. *Law and public administration*, vol. 1, pp. 262—270. DOI: <https://doi.org/10.32840/pdu.2021.1.39>.

Стаття надійшла до редакції 27.05.2025 р.

<https://nayka.com.ua>

Електронне фахове видання

Ефективна
ЕКОНОМІКА

Виходить 12 разів на рік

**Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)
Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292**

e-mail: economy_2008@ukr.net

viber: +38 050 3820663